

Natura 2000 – erfaringer udveksles på tværs af EU

Europa-Kommissionen har taget initiativ til en proces, hvor medlemslandene skal øge samarbejdet om Natura 2000. Promilleafgiftsfonden for landbrug Videncentret for Landbrug er inviteret med i processen. Læs her om erfaringerne fra en netop afholdt workshop.

[Mål](#)

[Workshoppen](#)

[Indtryk](#)

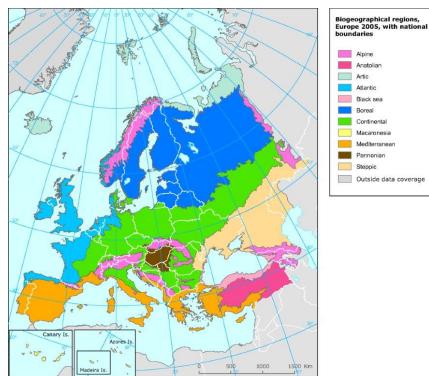
[Konklusion](#)

Styrkelsen af samarbejdet skal ske med en Natura 2000-proces, hvor repræsentanter fra medlemslandene i området skal drøfte konkret forvaltning af udvalgte naturtyper.

Der er tale om en uformel, ikke-juridisk bindende proces.

Processen skal gennemføres for hvert af de biogeografiske regioner i Europa, og for Danmark vil der således være en proces for den atlantiske region (Jylland omtrent vest for israndslinjen, se Figur 1) samt efterfølgende for den kontinentale region.

Det er ikke muligt at behandle alle regionernes naturtyper og arter i processen, derfor bliver der for hver region udvalgt en række naturtyper og tilknyttede arter, som behandles (se tabel 1).

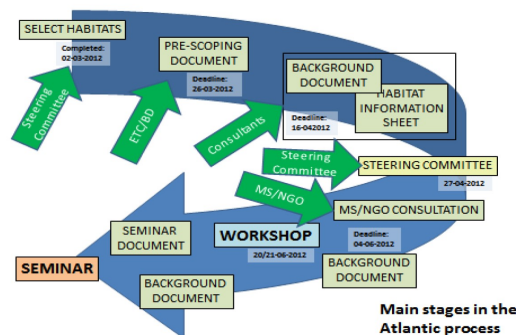

Figur 1. Biogeografiske regioner i Europa. I EU ligger der 9 lande i den Atlantiske region.

Tabel 1. Udvalgte habitatnaturtyper. Grupperingen er vist i farvekoder.

- 1130 Flodmundinger
- 1310 Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand
- 1330 Strandenge
- 2120 Hvide klitter og vandremiler
- 2130 *Stabile kystklitter med urteagtig vegetation (grå og grønsværsklit)
- 2190 Fugtige klitlavninger
- 3110 Kalk- og næringsfattige søer og vandhuller (lobeliesøer)
- 3130 Ret næringsfattige søer og vandhuller med kransnålealger
- 3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
- 3260 Vandløb med vandplanter
- 4010 Våde dværgbusksamfund med klokkeling
- 4030 Tørre dværgbusksamfund (heder)
- 6210 (*) Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund * (vigtige orkidélokalteter)
- 6230 Artrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
- 6410 Tidvis våde enge på mager eller kalkholdig bund, ofte med blåtop
- 6510 Ikke forekommende i Danmark
- 7110 *Aktive højmoser
- 7140 Hængesæk og andre kærersamfund dannet i flydende vand
- 7230 Riggær
- 91E0 *Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld

Det er hensigten, at der sikres så bred en repræsentation som muligt i arbejdet. Videncentret for landbrug er via Landbrug og Fødevarer inviteret med som interesseorganisation (NGO) her midt i processen og var med på workshop for den atlantiske proces d. 20 -21. juni (Figur 2).

Figur 2. Illustration af stadierne i processen, Videncentret for Landbrug var med på Workshop 20. - 21. juni.

Forud for workshoppen fik vi tilsendt information om processen og blev indbudt til at hjælpe med at kvalificere arbejdet. Arbejdet handler om konkret forvaltning, dvs. identifikation af forvaltningsmæssige problemer og udfordringer samt forslag til konkrete, forvaltningsmæssige løsninger, herunder især gerne tværnationale løsninger. Man ønsker altså ikke en diskussion af de politiske og økonomiske rammer, men et samarbejde om konkret implementering på det mere faglige praktiske niveau.

Målet er, at deltagerne leverer nogle forslag til den konkrete forvaltning, men ikke beslutter på grundlag af hvad og med hvilke midler. Mere uformelt er det også et mål, at der skal skabes grundlag for samarbejde om konkrete projekter på tværs af landegrænserne.

Mål og resultater

Der skal fremstilles en række mere eller mindre dynamiske dokumenter (se figur 2), der indsamler og videreformidler medlemslandenes viden om Natura 2000-naturen og forvaltningen af denne.

Dokumenterne vil løbende blive opdateret og offentliggjort på følgende [hjemmeside](#)

Baggrundsdokumentet rummer værdifuld faglig viden, praktisk erfaring fra konkrete projekter og gode litteraturhenvisninger til artikler og rapporter om forvaltning af de udvalgte naturtyper.

Landbruget har mulighed for at påvirke processen, dels ved at kvalificere baggrundsdokumentet, dels ved at bidrage med konkrete eksempler på god praksis i forvaltningen af naturen og ved at hjælpe med at kvalificere arbejdet med at identificere konkrete, fælles problemer og løsninger i arbejdet med Natura 2000-naturen.

Vi modtager gerne kvalificerede indspil til videreformidling frem til seminaret i december, f.eks. om konkret erfaring med forvaltning der virker! Arbejdet skal munde ud i et "Seminar Document" med anbefalinger til beslutningstagerne i EU.

[Til top](#)

Workshoppen

De enkelte habitatnaturtyper dannede baggrund for, hvilke gruppediskussioner man deltog i på workshoppen. Videncentret deltog i den gruppe, der behandlede overdrev og enge, da der er flest landbrugsmæssige interesser tilknyttet disse typer.

Fokus for workshoppen var dels en diskussion af centrale spørgsmål om beskyttelsen og bevarelsen af naturtyperne, dels en udvalgt gruppe af centrale temaer, f.eks. lodsejerinddragelse i forvaltningen af naturen i det atlantiske biogeografiske område.

Workshoppen var således det forberedende arbejde for vedtagelsen af konklusioner og anbefalinger på det kommende Natura 2000-Seminar, og der er ikke konkrete konklusioner på arbejdet på workshoppen. Det blev dog indsnævret, hvilke emner der skal arbejdes videre med frem mod og på seminaret.

[Til top](#)

Indtryk fra workshoppen

Selvom det blev understreget fra Europa-kommissionen og de hollandske værter, at det ikke var hensigten, at der skulle diskuteres politik og økonomi, var emnet vanskeligt at komme udenom. U hensigtsmæssighederne i at støtten til plejen af naturen i høj grad er betinget af en dokumentation af en landbrugsmæssig interesse og drift blev drøftet. Der blev talt om CAP-reform og muligheden for i højere grad at anerkende naturpleje som en driftsgren.

Vi fik oplyst, at den forudgående boreale proces havde affødt en intens lignende diskussion, og at svenskerne har forpligtet sig til at skrive et særskilt dokument til Europa-kommissionen.

I gruppearbejdet blev det hurtigt klart, at de enkelte lande har grebet implementeringen af habitatdirektivet forskelligt an, ligesom nationale love om naturbeskyttelse er meget forskellige landene imellem.

Det lykkedes dog at opnå enighed om, at de tre væsentligste udfordringer for enge og overdrev er:

1. Polarisering af driften (Opgivelse af driften/intensivering)
2. Fragmentering
3. Næringsstofbelastning

Nogle af løsningsforslagene var:

1. Mere helhedsorienteret politik
2. Involvering af lodsejere
3. Mere viden og vidensudveksling på tværs af og mellem videnskab og forvaltning
4. Bedre formidling og bevågenhed
5. Bedre/andre støtteordninger

6. Ny teknologisk udvikling

Set med danske øjne var der en række spændende diskussioner:

Frivillighed viste sig at være central for de fleste deltagere og en klar betingelse for kommissionens repræsentanter.

Det var generelt en opfattelse, at regler og definitioner var forskelligt implementeret i de enkelte lande. For eksempel mente man ikke, at der er en fælles tolkning af, hvad gunstig bevaringsstatus er. Altså kan vi have en helt forskellig opfattelse af, hvad målet er.

Der var heller ikke en fælles forståelse/anvendelse af sanktionsmulighederne med krydsoverensstemmelse og implementeringen af direktiverne i den nationale lovgivning.

Det blev også diskuteret, om det er virkemidlerne, vi har til rådighed, der skal definere, hvad målene for naturen skal være, eller om vi skal fastsætte klare mål for naturen og så tilstræbe at finde egnede virkemidler.

Skal målene og forståelsen af gunstig bevaringsstatus være mere ens på tværs af Europa?

[Til top](#)

Konklusion

Intentionerne bag processen er gode. Der er lagt op til en bedre udveksling af praktiske erfaringer, dannelse af netværk og nye samarbejdsrelationer, men processen er vanskelig.

Workshoppen blev af en overordnet karakter med mange generelle drøftelser. Det er tydeligt, at der er nationale forskelle i, hvordan processen gribes an, og det er vanskeligt, og måske også ufornuftigt at undgå debat om de økonomiske og politiske rammer. På Videncentret opfatter vi dog workshoppen som en god og spændende start på en interessant proces, hvor vi kan udveksle nyttig erfaring med de øvrige medlemslande.